

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Duplici conclusione vera sententia statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

ita propriè, sicuti hominum, ut docet D. Thomas hic art. 4. & nos articulo præcedenti declaravimus. Perfectè etiam salvatur, & faciliè explicatur in nostra sententia, quomodo gratia Angelorum consummatur per Christum: ad hoc enim sufficit quod ab ipso recipiat perfectionem accidentalem, sicut omnis substantia perficitur & consummatur per accidentia.

103. Ad ultimam rationem respondeo negando suppositum Minoris, nempe quod aliquis gradus gloriæ essentialis fuerit præmium actus fidei Angelorum in Christum, reduplicativè quâ talis; quamvis enim actus ille, consideratus secundum suam substantiam, & quatenus erat actus fidei aliorum mysteriorum, Trinitatis v. g. fuerit meritorius gloriæ essentialis; sicut tamen erat ei accidentale quod terminaretur ad Christum, ut consummatorem gloriæ, ita secundum terminationem hanc consideratus, non fuit meritorius præmij nisi accidentalis, non verò essentialis.

§. VI.

Corollarium præcedentis doctrinæ.

104. EX dictis inferes, Christum Dominum non meruisse Adamo gratiam essentialem quam habuit in statu innocentie: gratia enim collata ex meritis Christi, cum sit dependens ex prævisione peccati, est gratia sanans & redimens, unde à Theologis medicinalis appellatur: Atqui gratia status innocentie, non fuit gratia sanans, sed sanantis; ut enim dicitur Matth. 9. *Non est opus valentibus medico, sed his qui malè habent*: Ergo non fuit ex meritis Christi Redemptoris, sed ex sola liberalitate Dei Conditoris.

105. Confirmatur: Gratia collata ex meritis Christi, est fructus sanguinis & passionis ejus, cum omne meritum Christi pro his quos sanctificavit, ita fuerit passione sua & morte consummatum, ut nemo per Christum sanctificatus sit, nisi pro eo Christus passus & mortuus sit, ut §. 2. ratione 2. declaravimus: Sed sanguis & passio Christi, non pertinet ad statum innocentie Adami, ut enim ait Augustinus de corrept. & gratia cap. 12. *In illis bonis Adam Christi morte non eguit*: Ergo gratia essentialis illius status non fuit ex meritis Christi. Sicut tamen Christus idè meruit Angelis gratiam & gloriam accidentalem, quia eas Deus ipsis conferre voluit, consequenter ad prævisionem Christi: ita propter eandem rationem, gratia accidentalis fidei in Christum ut consummatorem gloriæ, quam habuit Protoparens in sua innocentia, consequenter ad revelationem mysteriorum Incarnationis; illa, inquam, gratia, ipsi à Deo collata est, dependenter à merito Christi.

ARTICVLVS V.

Per quam gratiam Christus in ratione capitis Ecclesiæ constituatur?

106. CUM in Christo duplex sit gratia, una substantialis, quæ gratia unionis dicitur, altera accidentalis, quæ habitualis appellatur, difficultas & controversia est inter Theologos, quænam ex illis Christum in ratione capitis Ecclesiæ constituat, subindeque gratia capitalis appelletur? Vazquez enim hic disp. 48. cap. 4. Mæratius disp. 14. sect. 9. alijque ex Recentioribus, con-

107. tendunt solam gratiam unionis Christum in ratione capitis constituere, subindeque gratiam capitalem dici debere. E contra verò Medina, Nazarius, Aravius, Cipullus, alijque ex nostris Thomistis, docent solam gratiam habituales esse in Christo gratiam capitis. Existimo tamen, gratiam Christi capitalem consistere quidem in recto in gratia habituali, sed in obliquo gratiam unionis importare. Unde sit

§. I.

Duplici conclusione vera sententia statuitur.

Dico primò: Gratia unionis in Christo, gratia capitis non est.

108. Probatur conclusio ratione fundamentali. Gratia capitis in Christo est illa per quam in quantum homo, influit efficienter moraliter gratiam in Ecclesiæ membra: Sed Christus ut homo per gratiam unionis hujusmodi efficientiam non habet. Ergo gratia unionis in Christo gratia capitis non est. Major patet, nam influxus qui per se & propriè pertinet ad rationem capitis in Christo, est per modum meriti; licet enim Christus ut homo physice etiam influat in nostram justificationem, hunc tamen influxum non habuit respectu antiquorum Patrum qui iustificati fuerunt ante Christi adventum, & tamen est verè caput etiam respectu illorum. Minor verò probatur. Per illam formam influit Christus ut homo moraliter efficienter gratiam, quæ est principium quo merendi: Sed gratia unionis non est humanitati Christi principium quo merendi: Ergo Christus per gratiam unionis non influit efficienter moraliter gratiam in Ecclesiæ membra. Major est evidens, Minor verò suadetur. Id est Christo ut homini principium quo merendi, quod est humanitati principium quo eliciendi actus supernaturales, & efficiendi opera meritoria: Sed gratia unionis non est humanitati Christi principium quo operandi, cum non informet physice humanitatem, nec eam illa identificetur, quorum alterum necessarium erat, ut per eam posset humanitas Christi actus meritorios efficere, ut disp. 12. art. 2. ostensum est: Ergo gratia unionis non est in Christo principium quo merendi.

109. Confirmatur & magis illustratur hæc ratio: Gratia capitis constituit Christum intra genus & ordinem operativi, per illam enim Christus constituitur potens influere in alios: Sed per gratiam unionis Christus non constituitur intra genus & ordinem operativi: Ergo per illam in ratione capitis Ecclesiæ non constituitur. Major patet, Minor probatur. Gratia unionis nihil aliud est quàm ipsa subsistentia Verbi Divini, communicata Christi humanitati: Sed per talem subsistentiam non constituitur Christus intra genus & ordinem operativi, cum subsistentia nec proximè nec radicaliter operativa sit; quia neque est potentia operativa, quæ est principium proximum operandi, neque natura, quæ sola est principium radicale operationis, sed solum terminus & complementum naturæ: Ergo per gratiam unionis Christus intra genus & ordinem operativi non constituitur.

Dico secundò: Gratia capitis in Christo consistit adæquatè in recto in gratia habituali: in obliquo tamen & de connotato, gratiam unionis importat.

110. Probatur prima pars conclusionis: Forma dans Christo ut homini radicale posse ad influ-

xum in membra Ecclesiae, gratia capitalis est: Sed gratia habitualis Christi hoc praestat: Ergo est gratia capitalis. Major patet, gratia enim capitalis ea dicitur quae est influxiva in alios, cum de ratione capitis sit in membra influere. Minor vero suadetur, Christus influit in membra Ecclesiae, per meritum & satisfactionem: Sed gratia habitualis dat Christo ut homini posse radicaliter mereri, ut disp. 12. art. 2. ostensum est: Ergo dat illi posse radicaliter influere in membra Ecclesiae.

110. Confirmatur: Ad rationem capitis tres solum conditiones requiruntur, nimirum prioritas, eminentia, & influxus: Sed gratia Christi habitualis tres illas conditiones habet: Ergo gratia capitalis est. Minor probatur: In primis enim gratia habitualis Christi est prior gratia ceterorum hominum, tum quia magis accedit ad Deum, tum etiam quia est finis & exemplar gratiae datae alijs hominibus; sicut praedestinatio Christi est finis & exemplar nostrae praedestinationis. Est etiam eminentior gratia hominum & Angelorum, cum sit multo perfectior & abundantior, & Christus gratiae plenitudinem habeat. Denique Christus per eam influit in Ecclesiae membra, ut jam ostendimus: Ergo conditiones ad rationem capitis requisitas habet.

111. Secunda pars quae asserit gratiam habitualement, ut est gratia capitis, in obliquo & de connotato gratiam unionis importare, manifesta videtur: Gratia enim habitualis est gratia capitis, quatenus Christum ut hominem constituit potentem ad condignè pro nobis satisfaciendum: Sed hoc non praestat sine gratia unionis, opera Christi satisfactoria & meritoria infinitè dignificante: Ergo illam de connotato importat, prout gratia capitis est.

112. Addo quod, nisi gratia capitalis Christi, gratiam unionis connotaret, puta creatura posset esse caput Ecclesiae quoad meritum condignum gratiae, & condignam satisfactionem pro peccato generis humani; cum omne quod gratia habitualis Christi importat, purae creaturae communicabile sit: Sed hoc dici nequit, ut docet D. Thomas hic art. 6. Ergo gratia capitalis Christi, gratiam unionis de connotato importat.

§. II.

Solvuntur objectiones.

113. **O**bjicies primò contra praecedentes conclusiones: Illa Christi gratia capitalis dicenda est, quae in ipso est prior, & perfectior, illumque reddit potentem in membra Ecclesiae gratiam influere: At illae conditiones non conveniunt gratiae habituali Christi, sed gratiae unionis: Ergo gratia unionis, non verò gratia habitualis, Christum in ratione capitis constituit, & gratia capitalis dicenda est. Major patet, ut enim supra declaravimus, ad rationem capitis tria requiruntur, nimirum prioritas, eminentia, & influxus. Minor verò probatur quantum ad singulas partes. Et in primis quod gratia habitualis in Christo non sit prior, videtur manifestum, cum supponat gratiam unionis, & ad illam sequatur tanquam proprietatem. Quod etiam non sit praestantior & eminentior, non minus evidens est, cum Christus perfectiori modo sit sanctus per gratiam unionis, quam per gratiam habitualement. Denique quod per gratiam habitualement non constituitur potens influere gratiam in alios, ostenditur primò. Christus

Tom. IV.

A influit gratiam in homines, per proprium meritum, quatenus ordinatum ad promerendum alijs: Sed gratia habitualis Christi non est principium istius ordinationis, cum sit ejusdem speciei in Christo & in nobis, & gratia nostra hujusmodi ordinationis non possit esse principium, sed sit ad primum proprio subiecto promerendum alligata: Ergo per gratiam habitualement Christus non constituitur potens influere gratiam in homines. Secundo, Christus influit gratiam in homines, per proprium meritum, quatenus est infinitum: Sed gratia habitualis non est principium meriti Christi, quatenus est infinitum: Ergo non constituit Christum potentem influere gratiam in homines, sed hoc soli gratiae unionis competit.

Respondeo distinguendo Majorem: Illa Christi gratia capitalis dicenda est, quae est prior & perfectior in omni ordine, nego Majorem: in aliquo ordine, concedo Majorem, & sub eadem distinctione Minoris, nego Consequentiam.

Explicatur solutio: Licet gratia habitualis, unionis gratiam supponat, ac proinde non sit in omni ordine prima, est tamen prima in suo proprio ordine, nempe supernaturali non hypostatice, quae primitas sicut sufficiens est ut verè & propriè rationem naturae sortiatur, ita etiam sufficit ut gratia capitis sit. Similiter quamvis gratia habitualis non sit simpliciter & omnibus modis perfectior, & Christus nobiliori modo sit sanctus per gratiam unionis, quam per gratiam habitualement; est tamen nobilior & perfectior in ratione principij quo operandi, quae prioritas & perfectio in gratia capitali praecipue attenditur, cum habeat constituere ipsum caput in genere activi, ut supra vidimus. Unde ad illud quod additur in objectionè de vi influxiva gratiae in alios, nego quod per gratiam habitualement Christus non constituitur potens influere gratiam in homines. Ad primam verò probationem in contrarium, distinguo Majorem: Christus influit gratiam in homines per proprium meritum, quatenus ordinatum ad promerendum alijs: *Id quatenus* dicente conditionem ad merendum alijs, concedo Majorem. Dicente rationem formalem, nego Majorem, & praetermissa Minori, nego Consequentiam. Nam esto gratia habitualis non sit principium ordinationis operationum Christi ad influendum in alios, sed à libera Christi voluntate talis ordinatio proveniat; quia tamen haec non est ratio formalis, sed duntaxat conditio requisita ad merendum alijs, non licet inferre, gratiam non principiantem hujusmodi ordinationem, non reddere Christum potentem ad influendum in alios.

E Ad secundam probationem dico, gratiam Christi, etsi physice finita sit, & ejusdem rationis cum nostra, esse tamen moraliter infinitam, & ratione hujus infinitatis moralis meritum efficere quatenus est infinitum, ut disp. praecedenti art. 1. conclus. 3. declaravimus.

Objicies secundo: Gratia habitualis Christi & nostra sunt ejusdem speciei, ut disp. 12. art. 1. docuimus: Sed gratia nostra non est sufficiens ad caput constituendum, alias purus homo posset esse caput Ecclesiae, quoad influxum interiorum gratiae per meritum condignum, cujus oppositum docet D. Thomas hic art. 6. Ergo gratia habitualis Christi non potest ipsum in ratione capitis Ecclesiae constituere, nec per consequens gratia capitalis appellari, sed hoc soli gratiae unionis competit. Patet Consequentia, nam eadem forma invariata, eundem praebet effectum: Ergo si

DDdd ij